

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie
voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Betreft: bijlage met uitgebreid commentaar op en aanbevelingen voor Implementatievoorstel EU-klokkenluidersrichtlijn (35 851)

1. Loskoppeling implementatie EU-Richtlijn van evaluatie Wet Hvk leidt tot structurele zwakte

Het niet herzien van de Wet Huis voor klokkenluiders (hierna: Wet Hvk) vóór of tenminste gelijktijdig met de implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn (hierna ook EU-Richtlijn), leidt tot structurele zwakte en onnodige complexiteit; niet tot betere bescherming van de klokkenluider. Het Wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn (hierna: het Wetsvoorstel) is in de huidige vorm nodeloos complex en ontoegankelijk, omdat aan de al zwakke Wet Hvk een definitie van een inbreuk op het Unierecht en een gescheiden meldsysteem wordt toegevoegd voor het extern melden van inbreuken op het Unierecht.

Ook de Raad van State waarschuwt in zijn advies voor het complexe karakter van het Wetsvoorstel:

“De Afdeling maakt verder opmerkingen over de begrijpelijkheid en uitvoerbaarheid van het wettelijk stelsel. Door niet op alle punten het Europese en nationale regime gelijk te stellen draagt het wetsvoorstel eraan bij dat de wettelijke regels voor melders en bevoegde autoriteiten complexer worden”.

Hoewel de evaluatie vervroegd is in verband met de problemen rond (het functioneren van) het Huis, ziet Kwink in zijn Evaluatierapport in die problemen en het feit dat er sedert 2019 een nieuw bestuur is dat zaken poogt te verbeteren, een argument om te stellen dat daarom nu niet goed geëvalueerd kan worden. Hoewel deze gedachtegang op zich al bevreedt, roept die vooral vragen op tegen de achtergrond van de kritische vergelijking tussen het Adviespunt klokkenluiders en het Huis (op bladzijde 22 e.v. van het Evaluatierapport), waarbij het Huis er niet goed af komt en bij melders minder vertrouwen blijkt te hebben dan het Adviespunt had. In dat licht is het verbazingwekkend dat de Minister in het Wetsvoorstel en de toelichting diverse nieuwe taken en verantwoordelijkheden aan het Huis toekent en zelfs bepaalde suggesties uit de Toekomstvisie van het Huis overneemt; zie onder meer art. 3a en 3k van het Wetsvoorstel en paragrafen 3.5.3, 3.5.4.1, 3.5.11, 3.6, 4.1.2 en 11.2.5 van de Memorie van Toelichting (hierna ook MvT).

Aanbeveling:

Gezien de huidige tekortkomingen in de Wet Hvk, het gebrekkig functioneren van het Huis voor Klokkenluiders (hierna: het Huis) én het zwakke Wetsvoorstel, dringen wij met klem aan op het herschrijven van de Wet Hvk en het gehele Wetsvoorstel. Alleen zo krijg je de weeffouten uit de Wet, kun je duidelijke taken formuleren voor de uitvoerders van de Wet waarbij de bescherming van de melder centraal moet staan, en kun je de bepalingen uit de EU-Richtlijn op een consistente manier implementeren. Wij vinden een laagdrempelige, toegankelijke Wet Hvk zo wezenlijk dat de kwaliteit van deze wet nooit opgeofferd mag worden aan procedures en termijnen; kwaliteit gaat ten alle tijden boven snelheid.

2. Complexiteit en ontoegankelijkheid door verwijzingen en inconsequenties in het Wetsvoorstel

Overweging 75 van de EU-Richtlijn luidt:

“Personen die het voornemen hebben iets te melden, moeten met kennis van zaken kunnen beslissen of, hoe en wanneer zij tot melding overgaan. De bevoegde autoriteiten moeten dan ook gemakkelijk toegankelijke informatie verstrekken over de beschikbare kanalen voor melding aan de bevoegde autoriteiten, over de toepasselijke procedures en over de personeelsleden die binnen deze autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het behandelen van meldingen. Alle

informatie over meldingen moet transparant, eenvoudig te begrijpen en betrouwbaar zijn, teneinde melding te bevorderen en niet te ontmoedigen”.

Het Wetsvoorstel maakt het voor de bevoegde autoriteiten onmogelijk hieraan te voldoen. Het is dusdanig onduidelijk en complex dat wij voorzien dat ze de vertaalslag niet zullen kunnen maken hetgeen weer tot onduidelijkheid voor melders zal leiden. Nog belangrijker: voor potentiële melders zal het haast ondoenlijk zijn de procedures te begrijpen en vooraf te bepalen wat zij ingeval van een melding mogen verwachten. Dit zal het doen van meldingen niet bevorderen.

Eenzijds staat het Wetsvoorstel vol met verwijzingen naar de EU-Richtlijn hetgeen de leesbaarheid ernstig bemoeilijkt; anderzijds worden in het Wetsvoorstel belangrijke bepalingen uit de Richtlijn niet of maar ten dele overgenomen en moet men de Memorie van Toelichting uitspitten om te begrijpen wat er nu precies wordt bedoeld. Zo wordt de definitie “represaille” uit art. 5, elfde lid van de EU-Richtlijn niet overgenomen in de Wetstekst. Hetzelfde geldt voor artikel 4, derde lid van de EU-Richtlijn dat ziet op sollicitanten. In sommige gevallen van onduidelijkheid van de Wetstekst is ook in de Memorie van Toelichting (hierna: MvT) geen antwoord te vinden; zie bijvoorbeeld hierna onder 8.

Daarnaast zijn in het Wetsvoorstel “correcties” te vinden naar aanleiding van de consultatieronde, die op onlogische plaatsen staan of leiden tot onderbreking van de nummering. De suggestie van talloze deskundige partijen om ook voor externe meldingen één meldkanaal voor zowel het melden van misstanden als van inbreuken op het Unierecht, wordt in art. 2d niet overgenomen, maar bij lezing van paragraaf 11.2.4 MvT wordt duidelijk dat “organisaties”, waarschijnlijk doelt de Minister op bevoegde autoriteiten, ervoor mogen kiezen de meldkanalen te combineren; over duidelijkheid gesproken.

Tot slot is de Memorie van Toelichting zelf zeer moeilijk leesbaar omdat het taalgebruik inconsequent is en deze vol staat met verwijzingen naar andere paragrafen uit dit 75 bladzijden tellende document.

Aanbeveling:

De toegankelijkheid van het Wetsvoorstel kan in ieder geval worden verbeterd door zo min mogelijk verwijzingen naar de EU-Richtlijn en andere wetten in het Wetsvoorstel op te nemen. De Wetstekst moet naar aanleiding van de reacties op het consultatievoorstel aan worden gepast, maar niet door middel van de toevoeging van kleine “reparatiebepalingen”, zoals nu het geval is. De Wetstekst zelf moet verduidelijkt worden in plaats van belangrijke bepalingen in de MvT te zetten. Ten behoeve van de leesbaarheid, moet in de MvT zo min mogelijk verwezen worden naar andere wetten en naar andere delen en paragrafen van de MvT. Daarnaast zou middels gesprekken met deskundigen uit de praktijk van de publieke én private sector onderzocht moeten worden of de opzet van het Wetsvoorstel en de huidige voorgestelde structuur praktisch werkbaar is.

3. Onnodig verschil in definities creëert rechtsonzekerheid voor klokkenluider en onduidelijkheid voor werkgever en autoriteit

In het Wetsvoorstel wordt verschil gemaakt tussen een inbreuk op Unierecht en een misstand naar nationaal recht. Dit verschil creëert rechtsonzekerheid voor de melder en onduidelijkheid voor de werkgever en de bevoegde autoriteit. Door de verstrengeling van Unierecht en nationaal recht zal een dergelijk onderscheid niet gemakkelijk te maken zijn. Gebrek aan rechtszekerheid voor de melder en onduidelijkheid voor de werkgever en bevoegde autoriteit ondermijnt het vertrouwen in de Wet en zal het melden van misstanden niet bevorderen maar juist ontmoedigen.

Deze keuze leidt tot een inconsistent en ingewikkeld Wetsvoorstel waarin verschil wordt gemaakt tussen de positie van melders van misstanden en melders van inbreuken op het Unierecht. Dit terwijl er in werkelijkheid geen wezenlijk verschil hoeft te bestaan tussen de positie van een melder, die een vermoeden van een misstand meldt, ten opzichte van een melder, die een inbreuk op het Unierecht meldt. Dit verschil doet ook de vraag rijzen of het Wetsvoorstel op

dit punt niet in strijd is met art. 1 van de Grondwet, dat bepaalt dat (soort)gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld. Bovendien kan een situatie zowel een misstand als een inbreuk op Unierecht zijn; zie paragraaf 3.6, blz.28 MvT.

Verder is de definitie van een inbreuk veel ruimer dan de definitie van een misstand. De definitie van misstand zoals omschreven in de MvT op blz. 13 luidt als volgt: *“Hierbij kan worden gedacht aan ernstige schending van integriteit, zoals fraude en corruptie, zowel bij de overheid als bij particuliere organisaties, met een groot maatschappelijk belang.”* Dit is een veel te strenge interpretatie van de huidige wet en Europese jurisprudentie. Helaas hebben de initiatiefnemers van de Wet Hvk er niet voor gezorgd dat ook meldingen van een vermoedelijke schending of overtreding van interne regels (code of conduct) of een dreiging van een misstand tot een misstand zijn te rekenen, terwijl dat al vele jaren *good practice* is. Door dit na te laten, worden melders van dat soort zaken (het overgrote deel van de meldingen) niet wettelijk beschermd en is er geen sprake van een preventief beleid. Daarnaast moet “het maatschappelijk belang” in het geding zijn maar legt het Wetsvoorstel niet uit wanneer dat het geval is; het is dus aan de melder om dit te beoordelen. Wat verder in deze context opvalt is dat blijkens artikel 17 e, eerste lid onder 3 sub i: *“de melder redelijke gronden heeft om aan te nemen dat: i. de misstand of inbreuk op het Unierecht een dreigend of reëel gevaar kan zijn voor het algemeen belang;...”*. Hier wordt dus weer wel over dreigingen gesproken. De denkwijze van de regering is op dit punt niet te volgen.

Aanbeveling:

Onder de definitie “informatie over een inbreuk” in art. 1 van het Wetsvoorstel vallen naast feitelijke inbreuken ook mogelijke inbreuken op het Unierecht. Wij bevelen daarom aan de bestaande definitie van een vermoeden van een misstand te verruimen naar de maatstaven uit de Europese richtlijn, waar ook een mogelijke of dreigende schending van regels onder valt, zodat er één heldere en consistente definitie komt in de Wet Hvk. Verder zou de vereiste dat het maatschappelijk belang in het geding moet zijn, geschrapt moeten worden en een niet-uitputtende definitie van een vermoeden van een misstand ingevoerd moeten worden met de volgende constituerende aspecten: misbruik van een (machts- of kennis)positie in of van een organisatie, met een mogelijk (maatschappelijk) schadelijk gevolg, zowel materieel als immaterieel.

4. Veilige meldcultuur wordt belemmerd

In de MvT onderstreept de Minister in het kader van de voorkeur voor intern melden alvorens extern te melden bij herhaling het belang van *“een open en toegankelijke cultuur waar tegenspraak wordt omarmd en niet gestraft”*; zie onder meer MvT para 2.3.2.1, blz. 5 en para 3.4.3, blz. 19/20. Wat daarvoor moet gebeuren blijft in het Wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting echter volstrekt onduidelijk. Art. 2, tweede lid, dat voorschriften geeft voor een interne meldingsprocedure, gaat zelfs in die context uit van de beperkende definitie van een misstand waarbij het maatschappelijk belang in het geding zou moeten zijn. Daardoor wordt ten onrechte de indruk gewekt dat organisaties intern niet van een bredere definitie (zonder de maatschappelijk belang eis) uit zouden mogen gaan.

Aanbeveling:

Het verruimen van de definitie van een misstand en het schrappen van de eis dat het maatschappelijk belang in het geding moet zijn, zal ook bijdragen aan een cultuur in organisaties waar het melden en bespreken van zaken die “niet lopen” heel gewoon is. Nog belangrijker in dit verband is dat de Nederlandse overheid het goede voorbeeld geeft hoe klokkenluiders en melders te behandelen en te beschermen in plaats van hen te benadelen door ontslag en in sommige gevallen zelfs aangifte tegen hen te doen. In dit verband zou het de Minister sieren als zij zou erkennen dat de helaas overleden klokkenluider Frits Veerman door de Nederlandse overheid groot onrecht is aangedaan.

5. Separate externe meldkanalen schrikken klokkenluider af en belasten externe meldinstantie

Als gevolg van het verschil tussen een inbreuk en een misstand, worden de bevoegde autoriteiten verplicht een separaat meldkanaal in te richten voor inbreuken op Unierecht naast het al bestaande externe kanaal voor het melden

van vermoedens van misstanden; zie art. 2d, 2^e en 2g tot en met 2i. Diezelfde artikelen zijn krachtens art. 5a van overeenkomstige toepassing op de behandeling door het Huis van een verzoek om onderzoek naar een misstand. Om het nog ingewikkelder te maken, gelden krachtens art. 2k voor onderzoek naar een vermoeden van een misstand door andere instanties dan het Huis weer andere voorschriften en termijnen. Dit verschil zal voor veel melders heel moeilijk te begrijpen zijn en zeker niet uitnodigen daadwerkelijk tot een melding over te gaan.

Tot slot wordt in paragraaf 11.2.4, blz. 46 MvT opgemerkt dat bevoegde autoriteiten ervoor mogen kiezen meldkanalen te combineren. Dit is niet meer te volgen. Deze onduidelijkheid kan potentiële melders afschrikken een melding te doen.

Veel reacties op de consultatie én de Raad van State bepleiten de invoering van dezelfde eisen van de Richtlijn voor de behandeling van meldingen door bevoegde autoriteiten met betrekking tot een vermoeden van een misstand. Het is onbegrijpelijk dat de Minister aan hun argumenten voorbij gaat. Hetgeen op blz. 18 MvT wordt opgemerkt ten faveure van het combineren van één kanaal voor het intern melden van een vermoeden van een misstand en informatie over een inbreuk geldt net zozeer voor externe meldkanalen. Op blz. 15 MvT wordt opgemerkt dat de separate externe meldkanalen lastenluw zouden zijn voor de bevoegde autoriteiten. Daartegen moet worden ingebracht dat juist de onduidelijkheid extra lasten schept voor werkgevers en klokkenluiders niet zal aanmoedigen tot meldingen.

Aanbeveling:

De positie van de melder van een inbreuk op het Unierecht verschilt niet wezenlijk van die van de melder van een vermoeden van een misstand. De MvT wijst in paragraaf 3.6 terecht op art. 1 van de Grondwet, dat bepaalt dat (soort)gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld. Het zou dus voor de hand liggen om art. 2c van de Wet Hvk, dat ziet op de externe meldprocedures, aan te passen, zodat deze bepaling voldoet aan de strengere eisen van de Richtlijn, en voor één extern meldkanaal met gelijke eisen en procedures te kiezen, voor zowel het melden van een misstand als een inbreuk op Unierecht. Vermijd zoveel mogelijk van het Wetsvoorstel afwijkende toelichting/regels in de MvT. Voor zover sprake moet zijn van afwijkingen, horen die in de Wetstekst thuis en niet in de MvT.

6. Klokkenluider voelt zich beschroomd zonder de mogelijkheid anoniem te melden

Het Wetsvoorstel schrijft enkel voor dat vertrouwelijk met de melding en de identiteit van de melder moet worden omgegaan en dat informatie over de identiteit van de melder niet wordt bekend gemaakt zonder diens instemming. Omdat anoniem extern melden bij het Huis niet mogelijk is volgens het Wetsvoorstel (zie art. 5) en op blz. 9, derde paragraaf van de MvT zelfs de indruk wordt gewekt dat anoniem melden ook bij andere bevoegde autoriteiten niet mogelijk is, zullen melders, zeker wanneer de bescherming tekort schiet, zich eerder beschroomd voelen en kunnen potentiële meldingen uitblijven. Het argument dat de Minister bezigt voor het niet mogelijk maken van extern anoniem melden, te weten dat dat hoor en wederhoor onmogelijk zou maken, is achterhaald. Zoals diverse bedrijven in de private sector laten zien is anoniem melden met hoor en wederhoor technisch wel degelijk mogelijk met gebruik van de huidige technische middelen.

In Kamerstukken I, 2015-2016, 34105, D, p. 4 wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken expliciet gesteld dat anonieme meldingen bij toezichthouders en inspecties mogelijk zijn. TI-NL vraagt zich af waarom dit niet mogelijk zou zijn bij het Huis en pleit voor het opnemen van de mogelijkheid van anonimiteit, voor zowel de melder als de beklagde in alle fasen van een onderzoek. Ook vereist de EU-richtlijn (in art. 6.3) dat bescherming moet worden geboden aan personen die anonieme meldingen hebben gedaan, maar later worden geïdentificeerd en als gevolg van hun melding worden benadeeld.

Aanbeveling:

De Richtlijn geeft elke lidstaat de vrijheid om regels voor anonieme melding in te voeren. Anonieme melding is een essentieel aspect van ieder succesvol klokkenluidersprogramma om de volgende redenen:

Allereerst is het van cruciaal belang om de melding van misstanden te bevorderen. Veel medewerkers zijn bang voor represailles, en anonieme meldingen helpen potentiële klokkenluiders die angsten te overwinnen. Ten tweede is anoniem melden de goede bescherming tegen vergelding. Als een kwaaddoener niet weet wie de melding heeft gedaan, kunnen ze deze persoon ook niet of in ieder geval veel lastiger benadelen. Ten derde stelt anonieme melding de klokkenluider mogelijk in staat aan het werk te blijven en te dienen als bron van cruciale informatie.

Neem de mogelijkheid anoniem te melden expliciet op in de Wet. In het geval van anonimiteit, loopt een melder een minder grote kans benadeeld te worden als gevolg van de melding.

7. Ondersteuning geschrapt zonder goed alternatief te bieden

Onder het mom van verduidelijking wordt in art. 3a, resp. 3k van het Wetsvoorstel het woord ondersteuning geschrapt; zie blz. 49 MvT. Volgens TI-NL betreft dit meer dan een verduidelijking en wordt hiermee wel degelijk vooruitgelopen op de evaluatie van de Wet HvK terwijl de Minister dit onwenselijk vindt. Bovendien betreft het een fundamentele wijziging, De problemen van enkele jaren geleden binnen het Huis rond de ondersteuning van melders door de afdeling Advies laten wijzen dit uit. Verduidelijking blijft bovendien uit nu de MvT vol staat met de woorden ondersteuning en ondersteunen.

Hoewel onder meer overweging 99 van de EU-Richtlijn het belang van een goede financiële ondersteuning van melders benadrukt, is de implementatie van art. 20 van de EU-Richtlijn, die ziet op juridische, psychologische en financiële ondersteuning onvoldoende. Waar ondersteuning tot nu toe op grond van art. 3a, tweede lid onder a, van de Wet HvK deel uitmaakt van het kosteloze dienstenpakket van het Huis, wordt in het Wetsvoorstel art. 3a, tweede lid, voor het Huis de mogelijkheid geschapen deze diensten uit te besteden zonder dat de financiering daarvan wordt geregeld. Echter, om een klokkenluider te beschermen, is juridische, psychologische en financiële ondersteuning in de praktijk heel hard nodig.

Op dit punt is de MvT onduidelijk. Op blz. 12 wordt onder paragraaf 2.7.5 vermeld: "Ook verplicht de richtlijn tot de toegang tot rechtshulp in strafprocedures en grensoverschrijdende civiele procedures en andere rechtsbijstand overeenkomstig het nationale recht.¹ Deze voorzieningen moeten open staan voor alle in artikel 4 van de richtlijn genoemde personen. Pas bij lezing van paragraaf 4.3 op blz. 31 e.v. met name voetnoot 144 van de MvT wordt duidelijk dat deze informatie onvolledig is.

Die toegang tot rechtshulp is slechts onder strenge voorwaarden voorbehouden aan personen met een laag inkomen; zie genoemde voetnoot 144. Dat ook de Minister eigenlijk deze mening deelt blijkt uit haar brief aan de Tweede Kamer van 21 december 2020², waarin zij op blz. 11 schrijft een verkenning te doen naar ondersteuningsmogelijkheden voor klokkenluiders. Inmiddels zou een pilot voor overheidspersoneel worden overwogen, maar laat de Minister in ieder geval klokkenluiders uit de private sector in de kou staan.

Ook wat betreft psychosociale hulp blijven klokkenluiders voorlopig in de kou staan. In de bijlage bij de in de vorige alinea genoemde brief van 21 december 2020 wordt geschreven:

"De huisarts is verantwoordelijk voor de behandeling van lichte psychische klachten. Dit doet hij in samenwerking met de praktijkondersteuner GGZ. De kosten hiervoor worden gedekt door de basisverzekering. De huisarts (of bedrijfsarts) kan personen met matige tot zware psychische problemen doorverwijzen naar de basis Geestelijke

---

¹ Zie artikel 20, eerste lid, van de richtlijn.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 33 258, nr. 51

Gezondheidszorg (GGZ) of gespecialiseerde GGZ. De zorg via de basis GGZ en de gespecialiseerde GGZ wordt, onder bepaalde voorwaarden, vergoed via de basisverzekering. Alleen psychische klachten zijn niet voldoende om in aanmerking te komen voor een vergoeding uit de basisverzekering. Klachten met een psychisch karakter kunnen mogelijk wel gedekt worden uit de aanvullende zorgverzekering. Verder kan eenieder op eigen kosten een psycholoog of psychotherapeut raadplegen". Ook hier is de financiële ondersteuning, in tegenstelling tot de indruk die in de MvT wordt gewekt, voorlopig dus heel beperkt.

Aanbeveling:

Zorg voor een adequate financiële ondersteuning van en toegang tot zowel rechtshulp als psychosociale hulp voor alle klokkenluiders uit de publieke én private sector en niet slechts voor kleine groepen melders onder heel beperkte voorwaarden.

8. Ook sollicitanten, getuigen en onderzoekers van misstanden verdienen bescherming

De implementatie van art. 4 van de EU-Klokkenluidersrichtlijn geschiedt met het Wetsvoorstel op een onduidelijke en gebrekkige wijze. Zo vallen krachtens art. 4, derde lid van de EU-Richtlijn ook sollicitanten onder de krachtens art. 20 van de EU-Richtlijn te beschermen personen. Uit de tekst van art. 1 van het Wetsvoorstel is zulks echter niet op te maken. Pas bij lezing van bladzijden 4, 15 en 44 MvT wordt door een verwijzing naar het zojuist genoemde derde lid van art. 4 van de EU-Richtlijn duidelijk dat ook sollicitanten bescherming genieten.

Verder is er in het Wetsvoorstel geen expliciete bescherming geregeld voor getuigen en onderzoekers. Ook uit de Memorie van Toelichting wordt dat niet duidelijk. In de praktijk komt het geregeld voor dat onderzoek wordt bemoeilijkt en bepaalde zaken niet kunnen worden bewezen doordat getuigen en zelfs onderzoekers onder druk worden gezet of worden geïntimideerd.

Aanbeveling:

Verduidelijk het Wetsvoorstel zodat ook sollicitanten, getuigen en onderzoekers daaruit op kunnen maken dat zij in aanmerking komen voor bescherming wanneer zij te maken krijgen met vergelding. Het zou de bescherming van een melder (in geval van gestelde benadeling) en het onderzoek vergemakkelijken als in de Wet benadeling of intimidatie van familieleden, getuigen en andere bij het onderzoek betrokken personen uitdrukkelijk werd verboden. Om ook sollicitanten beter te beschermen tegen benadeling, zou aan de tekst "huidige of vroegere werkgerelateerde activiteiten" ook "mogelijk toekomstige werk-gerelateerde activiteiten" moeten worden toegevoegd.

9. Onhaalbare deadline voor werkgevers met meer dan 249 werknemers

Hoewel het Wetsvoorstel met art. 21c een overgangsbepaling kent voor werkgevers in de private sector met 50 tot 249 werknemers, kent het geen overgangsbepaling voor de overige werkgevers. Dat is praktisch onhaalbaar en zal kort na het inwerkingtreden van de nieuwe Wet leiden tot het op grote schaal niet naleven daarvan. Niet alleen behoeft krachtens artikel 27, eerste lid onderdeel m het instellen van een meldprocedure instemming van de ondernemingsraad, krachtens artikel VI van het Wetsvoorstel zullen wijzigingen in verband met de inwerkingtreding van het Wetsvoorstel ook onderworpen zijn aan de instemming van de ondernemingsraad. Zo een instemmingsprocedure vergt meestal veel tijd. Dat geldt temeer gezien de complexiteit en onduidelijkheid van het Wetsvoorstel.

Aanbeveling:

Neem in het Wetsvoorstel een behoorlijke overgangsbepaling op voor alle werkgevers, zodat die allen vanaf de inwerkingtreding aan de Wet kunnen voldoen.